

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, Zwolle; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Lou, 's Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meijns, Groningen; Dr D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Dr A. Ringnalda, Soerabaja; Dr J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's Gravenhage.

Adres der Redactie:
Prof. Dr V. HEPP, Van Broestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. p. regel. — Loose nummers f0.15.

Tot nadere aankondiging is het adres van den Eindredacteur:
DUITSCH KAMPWEG 10, WOLFHEZEN.

INHOUD: Vakantie-gevaar. (Gal. 5:13). — Kerkelijk Leven: Reorganisatie, geen reformatie. II. Tweeledig verzoek. Ook van Ethische zijde. — Perschoon. — Kerkdoowa.

UIT DE SCHRIFT.

Vakantie-gevaar.

Want gij zijt tot vrijheid geroepen, broeders! alleenlijk gebruikt de vrijheid niet tot een oorzaak voor het vleesch; maar diene elkanter door de liefde.

Galaten 5:13.

Milieu-verandering is niet alleen menigmaal mededij, maar betekent veelvuldiger wellicht verleiding en oorzaak van val.

Daarvoor hebt gij de voorbeelden voor 't grijpen. Gij behoeft daartoe niet eens terug te gaan naar mobilisatie en oorlog.

Gij hebt daartoe niet te lezen het boek 'van Remarque.

Het boek der dagelijksche ervaring licht u daarover voldoende in.

Dagelijks verhuizen er uit hun dorp naar de groote stad, die door milieu-verandering uit hun evenwicht raken, door het kultuurleven uit hun geestelijke voegen worden gelicht, voor de kerk verloren gaan, aan het geloof ontsinken.

Uit vrome gezinnen zullen er straks weer aan openbare universiteiten gaan studeeren, die niet opgewassen blijken tegen de schoone fantasieën van een van Christus vervreemde wetenschap.

Op kleiner schaal geeft ook de vakantie iets soortgelijks te aanschouwen.

De christelijke vrijheid wordt dan soms op zware proef gesteld.

In het gewone leven heeft men gewoonlijk veel te laten, waartoe men voor zichzelf vrijheid heeft, maar waardoor men anderen aanstoot zou geven.

Komt men echter in vreemd milieu, dan voelt men opeens de oogen der bekenden niet meer op zich gericht.

Het gevaar om anderen te ergeren is geweken. Doch een ander gevaar grint.

Het gevaar u.l., dat men de vrijheid, waartoe Christus geroepen heeft, misbruikt tot een oorzaak voor het vleesch.

Hierbij hebt gij niet te denken aan zinlijke hartstochten.

Dat deed de apostel ook niet.

Daarom laat hij er op volgen: maar dient elkanter door de liefde.

De oorzaak voor het vleesch bestond in liefde-loosheid.

Wanneer nu in de vakantie de oogen der zwakken u niet terughouden, mist gij tevens de oogen der sterken, die opzicht over u houden tot opscheping der onderlinge liefde.

Dat opzicht kan niemand op den duur ontberen. Sommigen kunnen er zelfs niet enkele weken buiten.

In vakantie voelen velen zich vrij.

Vrij om den dag des Heeren te besteden naar hun verkiezing. Van heiliging van den Sabbatdag komt bij hen weinig of niets terecht.

Ook in de week betreden zij soms verboden terreinen van wereldsche vermakelijkheid.

Vakantie wil helaas maar al te dikwijls zeggen: zich voor eenigen tijd wereldling voelen.

De vrijheid wordt, zooals onze ouden zeiden, vrijbief voor het vleesch.

Gij, die thans ontspanning geniet, wacht u voor uw zielen.

Zijt niet liefdeloos tegenover de buitenlanders, door hen geen voorbeeld te geven van godvruchtigen wandel.

Bedroeft den Heiligen Geest niet, die u de vrijheid van Christus mededeelt.

HEPP.

KERKELIJK LEVEN.

Reorganisatie, geen reformatie.

II.

In deze artikelen wordt besproken het reorganisatie-rapport, ingediend bij de Synode der Ned. Herv. Kerk.

Zij hebben geen polemisch doel, maar dienen ter oriëntering van onze lezers.

En uit den naam van Commissie en Rapport, welke trouwens overeenkomt met de opdracht, en uit het „Inleidend woord“ blijkt, dat aan de zoo noodige Reformatie der Ned. Herv. Kerk niet gedacht wordt. Reorganisatie en Reformatie verschillen breed.

De Doelische Kerkencode wenscht de Commissie zelfs niet als leidraad. Welke bezwaren ook tegen het reglement van 1816 werden ingebracht, niet dit, dat de autonomie der plaatselijke kerken werd opgeheven. De grondstructuur ook van dit reorganisatieplan is het genootschap.

De belijdenis is volgens dit rapport niet akkoord van kerkelijke gemeenschap, maar slechts gemeenschappelijk getuigenis van de Kerk. De Commissie wil geen binding aan de gehele belijdenis, maar aan het centrum, aan „geest en hoofdzaak“ van de belijdenis, mits deze „geest en hoofdzaak“ worden omschreven.

„De Nederlander“ haalt nog meer uit het „Inleidend Woord“ aan, deels min of meer vrij, deels letterlijk.

Hier volgt het.

Zij ontveinst zich in geen deele, dat tot een welgeordend en Gode welgevallig kerkelijk leven allereerst noodig is een nieuwe geest; maar zij is overtuigd dat de huidige organisatie belemmerend werkt ten opzichte van haar taak als Christus belijdende volkskerk en dat vele misstanden en misverstanden gevolg zijn van deze organisatie. De behoefte aan een nieuwe organisatie doet zich ook gevoelen in verband met het groote stadsprobleem, de Zending, de Diaconale en andere belangrijke vraagstukken, waarvan de oplossing onder de huidige organisatie al te zeer bemoeilijkt wordt.

Terwijl zij met instemming aanhaalt citaten van dr Ph. J. Hoedemaker, prof. J. H. Gunning Sr. en D. Chantepie de la Saussaye Sr., zegt de Commissie dat het „haar geenszins te doen is om leertucht mogelijk te maken ten einde confessionele tegenstellingen op de spits te drijven. Veelmeer is zij van meening, dat de Kerk, zoo zij duidelijk voor het centrale harer belijdenis opkomt, in toekomstige dingen een groote mate van vrijheid kan laten, vooral, wanneer leergeschieden langs kerkelijken weg kunnen worden besproken, en wanneer het beroep op Gods Woord, meer is dan een phrase“. „Dat het niet te doen is om geweldadige verwijdering van tegenwoordigers van welke richting dan ook, km U uit het concept-Reglement voor Leergeschieden en uit de Overgangsbepalingen ten duidelijkste blijken.“ „Niet afwijkende meeningen, maar ondermijnende excessen in leer of leven dienen te worden bestreden; terwijl Gods Woord in laatste instantie alleen bevoegd is, uitspraak te doen.“

„Dat overigens deze „leer“ alleen vruchtbaar wordt, in zooverre zij haar centrum heeft in de belijdenis van onzen Heer, en dan ook altoos weer getransformeerd moet worden tot persoonlijk getuigenis, mag wel eene stelling heeten, die gemeengoed is geworden van het protestantisme onzer dagen.“

De voorgestelde organisatie heeft ten doel, dit levend getuigenis, niet slechts in de prediking, maar ook in de vergaderingen der Kerk mogelijk te maken en te bevorderen; immers alleen wanneer de Kerk hare roeping verstaat, leiding te geven ten opzichte van de geestelijke stroomingen, niet individualistisch bij monde van afzonderlijke gemeentelieden, maar gemeenschappelijk en eendrachtig als Kerk, kan zij den garijstrijd voeren en den broedersin sterken, en ook het grootste van het toekomstige leeren onderscheiden.

De Commissie meende bij de bewerking der reglementen te moeten uitgaan van datgene, wat in de Wereldkerk aller eeuwen het centrale is: de belijdenis van Jezus Christus, Gods eenigegeboren Zoon, onzen Heer, omdat de Kerk, als Kyriaké, bij den Heer behoort, en Zijnen Naam belijdt.“

Ditmaal hebben we ons van spatteeringen onthouden, omdat „De Nederlander“ zelf er enkele aanbracht en er alzoo licht verwarring kon ontstaan. De eerste zinsnede kon hoopvol stemmen.

Daarin wordt toegegeven, dat tot een welgeordend en Godegevallig kerkelijk leven allereerst noodig is een nieuwe geest.

Ware dit de grondgedachte van het rapport geweest en in de artikelen nader uitgewerkt, hoe zouden we ons hebben verheugd.

Hoe zouden we ons eens geestes met de Commissie hebben gevoeld.

Werkelijk, we zouden deze gedachte niet met zelfverheffing hebben toegespitst op de Ned. Herv. Kerk.

We zouden gul hebben verklaard: die gedachte moet ook in onze eigen Kerken brandende blijven. Want al hebben we niet die Reformatie meer van noode, welke bij U moet doorwerken, van voortgaande Reformatie mag ook in onze Kerken nimmer worden afgezien.

Niet alleen als personen, maar ook als kerken hebben we gedurig te vragen: vernieuw in ons een vasten geest.

Jammer genoeg wendt het Rapport het over een anderen boeg.

Drieërlei reden wordt opgegeven, waarom Reorganisatie noodzakelijk moet geacht.

Allereerst omdat de huidige organisatie belemmerend werkt ten opzichte van haar taak als Christus belijdende volkskerk.

Vervolgens omdat deze organisatie vele misstanden en misverstanden heeft veroorzaakt.

Eindelijk omdat deze organisatie al te groote moeilijkheden in den weg legt voor de oplossing van het groote stadsprobleem en van Zendingen, Diaconale en andere vraagstukken.

Teekenend moet het heeten, dat niet als eerste, voornaam en alles afdoende reden wordt genoemd, dat de tegenwoordige organisatie van de Ned. Herv. Kerk lijnrecht ingaat tegen Gods Woord.

Hier is niet de heilige drang om de Kerk in te richten overeenkomstig de instelling van Christus en de Apostelen aan het woord en aan het werk.

Slechts tweede-rangs-motieven worden opgesomd.

De vigeerende organisatie werkt belemmerend voor haar taak als Christus belijdende volkskerk. Er wordt derhalve van uitgegaan, dat de Ned. Herv. Kerk volkskerk is.

En hiermede plaatst de Commissie zich op den bodem van... een fictie.

Zelfs van een gevaarlijke fictie.

Want een fictie is het, dat de Ned. Herv. Kerk ons heele volk zou omvatten. Zij is geen volkskerk.

En deze fictie schept het gevaar, dat men ook hen in de kerk houdt, die innerlijk met de kerk hebben gebroken. Zij wil zooveel „volk“ als maar mogelijk is tot haar rekenen al is de band ook bloot uitwendig.

In werkelijkheid bestaat de Ned. Herv. Kerk voor een groot, ja voor het grootste deel uit „afgescheidenen“. Maar dan niet uit „afgescheidenen“ in den zin van 1834, maar uit afgescheidenen, die zich afgescheiden hebben van de Gereformeerde waarheid. En die afgescheidenen wil men tegen hoog prijs bewaren, opdat de kerk eenigszins op een „volkskerk“ lijke.

Wel licht het ideaal van volkskerk ook ons toe.

Het is ons vurig begeeren, dat allen in ons land de Gereformeerde belijdenis omhelzen.

Wij moeten ijveren, alsof dit ideaal te realiseren ware.

Maar aan den anderen kant dienen we te bedenken: dat we niet alleen thans de pretentie van „volkskerk“ niet mogen voeren, maar dat het in Gods bestel kan liggen om onze kerk dat nimmer te doen worden.

Afgedacht zelfs van het Gereformeerd-zijn, moeten wij er ons thans reeds mee leeren verzoenen, dat we als christenen straks niet zullen juichen: Gij hebt ons volk gekocht, maar dat we zullen aanstemmen met het lied van het Lam: Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed uit alle volk en geslacht en taal en natie.